

Wat is er in China letterlijk te horen? Vanuit het zuidoostelijke Quanzhou bericht Marianne de Swart voor *China Nu* over de geluiden die ze vanuit haar appartement opvangt. De onduidelijke gesprekken van 'kringloopmensen', *Yesterday Once More*, een gillend scootalarm en, heel af en toe, stilte.

Fietsremmen, gillende buurmeisjes en... stilte

door Marianne de Swart

Dave Lyons

Net als bijna iedereen in stedelijk China wonen mijn vriend en ik in een appartementsgebouw van vijf verdiepingen hoog. Je ziet ze overal staan, vaak beplakt met witte tegels aan de buitenkant. Wij hebben geluk, in het relatief rijke Quanzhou bouwt men appartementenblokken met traditionele elementen zoals gekrulde daken, zuiltjes en ingegraveerde tafereeltjes met bloemen en bamboe. De dag breekt aan met het zingen van vogels. Rijk Quanzhou heeft een groot aantal goed onderhouden parken, maar voor groen hoef ik de deur niet. Vanuit het balkon kijk ik uit op een laag oud vierkant huis met traditionele binnenplaats. De bewoners – er wonen verschillende gezinnen in – hebben een tuin en vormen daarmee een uitzondering in deze stad.

Kringloop, bellen en toeters

Elke ochtend om ongeveer half acht beginnen de ‘kringloopmensen’ op hun bakfietsen aan hun rondjes door de buurt. Sommigen roepen onverstaanbare kreten; mijn Chinese vrienden kunnen hen ook niet verstaan. Anderen gebruiken krakende megafoontjes met een slogan op repeat. Pan Xue Lian (56) heeft van een plat stuk metaal en een staafje een provisorische bel gemaakt om de aandacht van de bewoners te vangen. Oude kranten, plastic, staal en huishoudelijk apparaten,

alles wat gerecycled kan worden is welkom. Xue Lian is vorig jaar vanuit het dorp Xin Hua Qiao uit de provincie Anhui naar Quanzhou gekomen. Een groot gedeelte van zijn verdiensten gaat naar zijn familie die nog in het dorp woont. In de eerste helft van het jaar heeft hij ze zo’n 5000 yuan gestuurd (ongeveer 500 euro). Op het platteland van Anhui ligt het gemiddelde inkomen per hoofd op ongeveer 2500 yuan per jaar. Xue Lian belt zijn familie bijna elke dag. “Natuurlijk mis ik ze, maar ik moet ook leven.”

Slijptollen en drilboren

De kringloopmensen ontwaken ongeveer tegelijkertijd met de bouwvakkers. De bar onder onze flat krijgt een nieuw interieur en wij luilakken worden om negen uur wakker met het geluid van de drillboor. Eigenlijk mogen we blij zijn dat er niet ‘s nachts doorgewerkt wordt, want dat is bij grote bouwprojecten vrij normaal. Over doorwerken en veiligheidsvoorschriften doet men in China niet kinderachtig. De arbeiders wonen vaak in betonnen karkassen. Tussen tentdoeken kan ik de waslijnen zien hangen en soms zelfs peuters zien lopen. Hoewel ik het nog nooit gevraagd heb aan de mensen zelf, durf ik met zekerheid te zeggen dat de meeste bouwvakkers, net als Pan Xue Lian, niet uit Quanzhou komen. Het is echt verbazingwekkend hoeveel en hoe snel er gebouwd wordt, maar ook

afgebroken wordt. Dit valt me pas op als ik terugkom van een vakantie. Ik zie nieuwe gebouwen, nieuwe winkels en fastfood restaurants en soms een nieuw parkje.

Gillende buurmeisjes

De buitenlander gaat naar buiten! Naast ons woont een gezin met twee meisjes van een jaar of twee, drie. Chinese voordeuren staan vaak open en zodra wij ons appartement uitkomen, stormen de meisjes gillend naar ons toe. Ze klampen zich aan de tralies voor de deur vast en gillen ‘waiguoren chu lai le!’. Op straat word ik als buitenlander vaak in het Engels nageroepen, gapen mensen me aan en draaien tieners zich giechelend om. Bij vreemden vind ik dat niet zo erg, maar bij mijn burens vond ik dit minder prettig, vooral omdat de kinderen bang leken te zijn. We vroegen netjes aan hun oppasgrootmoeder of ze de kinderen wil leren dat wij niet angstaanjagend zijn, maar gewoon mensen. Misschien kon oma vertellen dat we ‘buren’ waren, of zelfs onze Chinese namen gebruiken? Grootmoeder had begrip en stelde ‘aiyi’ en ‘shushu’, voor (tante en oom). Nu rennen de kinderen naar de tralies, gillen ‘de buitenlanders komen eraan’ en worden daarna streng gecorrigeerd door oma of opa: ‘nee, nee, nee, oom en tante’. We moeten hier altijd wel om lachen.

Fietsen, scooters en auto’s

De hele dag tot in de late avond hoor ik scooters. Dat China het land is van de fietsen, is langzamerhand niet meer waar. Althans, niet in Quanzhou. Het zijn vooral kinderen en middelbare scholieren die fietsen, en natuurlijk mensen als Pan Xue Lian. Wielrenners heb ik in China nog nooit gezien. Iedereen die oud genoeg is en het zich kan veroorloven, heeft een scooter of een elektrische fiets. De elektrische fietsen zijn stiller dan scooters, tenzij ze remmen, want de remmen gillen altijd, en hard. De scooters hebben bijna allemaal een alarm dat afgaat bij elk hard geluid. Elk onweer betekent hier dus ook een scooter-

alarmconcert. Overbodig om te zeggen dat niemand reageert op een scootalarm.

China is steeds meer het land van de auto’s. Bijna iedereen die het kan betalen koopt een auto. De automarkt groeit sterk en is nu al de tweede grootste markt in de wereld. Dit jaar wordt verwacht dat er bijna zeven miljoen auto’s in China gekocht worden. In mijn straat kunnen geen auto’s komen, dus hoor ik ze alleen in de verte. Quanzhou heeft speciale regels in vergelijking met andere steden, zo mag er binnen de stadsgrenzen niet getoeterd worden. Dat vind ik erg fijn, want waar deze regels niet zijn, wordt letterlijk constant getoeterd. De claxon betekent in Nederland vooral ‘gevaar nu’. Op het Chinese platteland blijkt het meer ‘kijk, hier ben ik’ te betekenen. Sommige ongeduldige automobilisten in de stad knipperen met hun lichten om aan te geven dat ze eraan komen. De scooters toeteren overigens wel en dit is dan ook een constant geluid op de achtergrond. Daarnaast hoor ik in de verte bussen. Het zijn niet de piepende remmen of claxons die ik hoor, maar speciale waarschuwingen aan voetgangers. Bij aankomst aan een halte drukt de buschauffeur een speciaal knopje in. ‘Zhu yi an quan’, ‘opgepast, opgepast’, bestemd voor de mensen bij de bushalte, de busreizigers en iedereen binnen een straal van honderd meter.

Stilte

Stil is het in mijn straat maar af en toe. Tussen de middag slaapt het overgrote deel van de mensen, en dus neemt het lawaai exponentieel af. Geen ziel op straat. Li Chuang Juan (23) vertelt me graag wat meer over het middagdutje. Zelf dut ze ook in tijdens haar lange middagpauze. In de zomer is dit van half een tot drie uur en in de winter een halfuur korter. Volgens Chuang Juan geloven de mensen dat een middagdutje goed is voor de gezondheid en een goede manier is om jezelf te ontspannen. Ik dut niet, want ik vind dat ik er alleen maar meer moe van word. Toch vind ik het middagdutje een uitkomst, want het is de

‘Iedereen die oud genoeg is en het zich kan veroorloven, heeft een scooter of elektrische fiets. De scooters hebben een alarm dat afgaat bij elk hard geluid.’

**'Muziek klinkt overal;
in winkelstraten staan de boxen op volle sterkte.
En karaoke, met zijn mierzoete liedjes, is een
verschijnsel op zich.'**

perfecte tijd om boodschappen te doen, het is on-Chinees rustig in de winkelcentra. Je kunt echter maar beter niet naar de markt gaan, want dan moet je de mensen wakker schudden. Hoe dan ook is het een prima tijd om van de stilte te genieten.

China is voor Nederlandse oren een erg lawaaiig land. De Chinezen hebben zo hun eigen uitdrukking voor 'gezelligheid' (*re nao*), wat letterlijk 'heet en lawaaiig' betekent. Ik vermoed dat de gemiddelde Chinees minder moeite heeft met geluid en lawaai dan de gemiddelde Nederlander. Voor mij persoonlijk is dit een van de moeilijke punten van het wonen in China. Gelukkig hebben we de middagdut en ook in het midden van de nacht is het min of meer stil. Ik kan me nog levendig herinneren dat ik na een aantal uren online te zijn geweest 's nachts een internetcafé uitliep en bijna overvallen werd door de stilte. Dat was een heerlijk gevoel. Toch ben je 's nachts nog niet alleen op straat. Er zijn nog wat snackkarretjes open met gebraden varkensoren, kippenklauwen en ander lekkers. Doordat je nooit alleen bent, voelt China veel veiliger aan dan Nederland. Lawaaiig, ja, maar Chinese straten zijn wel lekker levendig. In Quanzhou drinkt men op de stoep altijd gezellig thee uit minuscule theekopjes. Overall heb je kleine informele marktjes waar je van alles kunt kopen. Venters lopen met bamboestokken waaraan de vracht balanceert: inktvis, kooitjes met vogeltjes, fruit, en nog veel meer.

Karaoke

De dag komt ten einde met flarden karaoke. Zelf ga ik niet zo vaak naar de 'KTV', waar je met je vrienden een soort huiskamer met karaokeset kunt huren. Elke avond vliegen de liedjes mijn studeerkamer binnen, waar ik aan het werk ben. Eigenlijk kan ik wel een heel artikel aan karaoke wijden. Over de meisjes die je kunt huren om met je mee te zingen, of om de zogenaamde 'extra service'. Over de mierzoete liedjes die ontzettend populair zijn of de populaire liedjes van de Koreaanse soaps. 'Hotel California' van The Eagles en 'Yesterday Once More' van de Carpenters doen het hier nog steeds erg goed. Karaoke is een verschijnsel op zich, maar er is meer aan de hand. Het lijkt erop dat Chinezen anders omgaan met muziek en lawaai in het algemeen. Muziek klinkt overal, in winkelstraten staan de boxen op volle sterkte naast elkaar. De Chinezen lijken er beter mee om te kunnen gaan dan deze Brabantse. Toch maar proberen nog meer te verchinezen als ik morgenochtend wakker wordt gemaakt door Pan Xue Lian en zijn collega's.... 友

Marianne de Swart (1974) komt uit Baarle-Nassau, maar woont al meer dan drie jaar in China. Een klein jaar in het westelijke Xinjiang en een dikke twee jaar in Quanzhou. Marianne de Swart werkt in het onderwijs. In haar vrije tijd studeert ze Chinees en schrijft ze als freelancer artikelen.

VNC
ASIA
TRAVEL

Catharijnesingel 70
3511 GM Utrecht
T 030-2311500
www.vnc.nl

DE ESSENTIE VAN HET OOSTEN

Reizen op maat | Groepsreizen verzorgd
Groepsreizen initiatief | Speciale reizen & incentives